

En värld i en droppe vatten

Berättelse

Astrid är en liten flicka. Hon bor i Uppsala. Det är på 1880-talet. Hennes pappa heter Per Teodor. Han är professor i kemi.

Pappa har ett rum med många flaskor och böcker. Rummet är ett laboratorium. Astrid älskar att vara där.

I dag visar pappa något för Astrid. Han tar en droppe vatten. Han lägger droppen under ett mikroskop. Ett mikroskop gör små saker stora.

“Titta nu”, säger pappa.

Astrid tittar i mikroskopet. Hon ser små alger i vattnet. De är mycket små. De ser ut som glas och stjärnor. Astrid blir glad. Hon vill se mer.

“Vad heter de?” frågar Astrid.

“De heter kiselalger”, säger pappa.

Astrid tittar länge. Hon vill lära sig allt om de små algerna. Hon vet inte det än, men hon ska arbeta med kiselalger hela sitt liv.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
en flicka	ett litet barn, en tjej
en professor	en lärare på ett universitet
ett laboratorium	ett rum där man forskar
en droppe	lite vatten, mycket litet
ett mikroskop	en sak som gör små saker stora
en alg	en liten växt som lever i vatten
kiselalger	mycket små alger som man bara ser i ett mikroskop

Läsförståelsefrågor

1. Var bor Astrid?
 1. i Uppsala
 2. i Stockholm
 3. i Lausanne
2. Vad är Astrids pappa?
 1. läkare
 2. professor
 3. bonde
3. Vad gör ett mikroskop?
 1. det gör små saker stora
 2. det gör mat
 3. det spelar musik
4. Vad ser Astrid i vattnet?
 1. fiskar
 2. små alger
 3. sten
5. Vad heter de små algerna? Skriv ordet.

Facit

1. a) i Uppsala.
2. b) professor.
3. a) det gör små saker stora.
4. b) små alger.
5. Kiselalger.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Texten är i presens och visar ett barndomsögonblick som blev början på Astrids livsverk. Tema: nyfikenhet och att upptäcka något nytt. Öva gärna presens (är, bor, tittar, ser) och enkla frågeord (vad, var). Prata om vad eleverna själva blev nyfikna på som barn.

Diskussionsfrågor

- Vad tyckte du om att titta på som barn?

- Har du någon gång sett något i ett mikroskop eller en lupp?
- **Skriv (3 meningar):** Skriv om en sak som du tycker är spännande.

Källor och faktagranskning

- Astrid Cleve, Wikipedia (engelska): https://en.wikipedia.org/wiki/Astrid_Cleve
- Astrid Maria Cleve, Svenskt kvinnobiografiskt lexikon (skbl.se): <https://www.skbl.se/sv/artikel/AstridCleve>
- Astrid M Cleve von Euler, Svenskt biografiskt lexikon (riksarkivet.se): <https://sok.riksarkivet.se/sbl/Presentation.aspx?id=14890>
- Astrid Cleve von Euler, Naturhistoriska riksmuseet: <https://www.nrm.se/fakta-om-naturen/vaxter/alger/kiselalger/astrid-cleve-von-euler>

Faktagranskad i juni 2026. Astrid Cleve föddes 22 januari 1875 i Uppsala och dog 8 april 1968 i Västerås. Hon disputerade 1898 vid Uppsala universitet och blev därmed Sveriges första kvinna med doktorsexamen i naturvetenskap. Hon forskade om kiselalger (diatomeer) hela livet och gav ut storverket 'Die Diatomeen von Schweden und Finnland' i fem band 1951-1955. År 1955 fick hon hederstiteln professor. Hon var gift med kemisten Hans von Euler-Chelpin (Nobelpris i kemi 1929) 1902-1912 och var mor till Nobelpristagaren Ulf von Euler. Bilden har licens CC BY 4.0 via Wikimedia Commons; fotograf och årtal är okända.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-12.